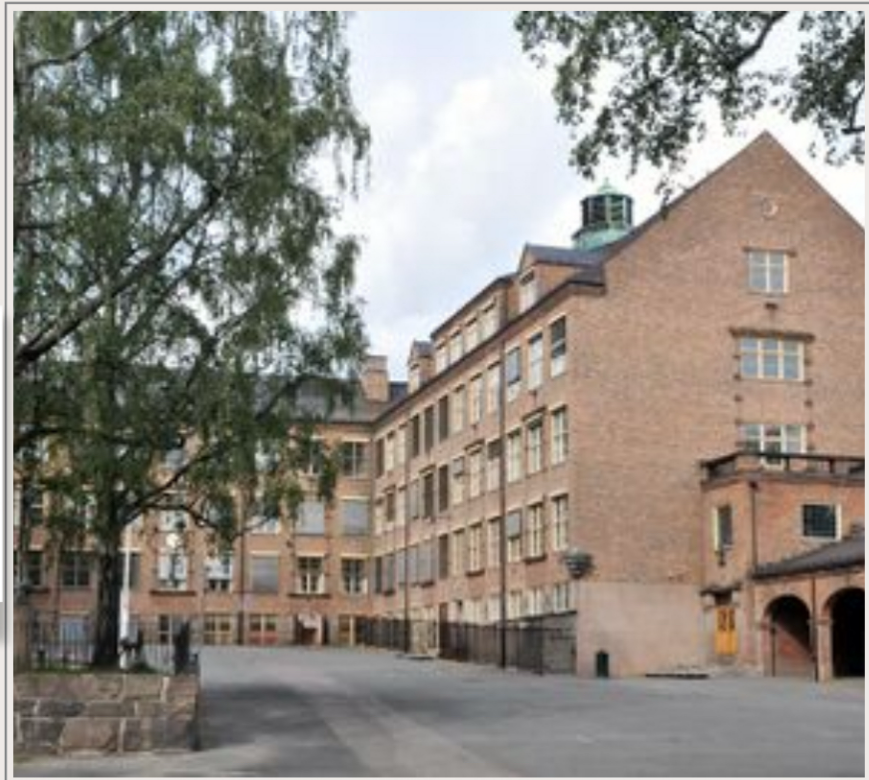

REVIDERT

**JANUAR
2025**

SAGENE SKOLE

**Handlingsplan for et
tygt, inkluderende
og godt skolemiljø**

Innhold

1.	Skolens visjon/mål for et trygt og godt skolemiljø.....	4
1.1	Skolens visjon/mål for skolemiljøet.....	4
2.	Skolens felles forståelse og holdninger	4
2.1	Krenkende ord og handlinger kan være så mangt og ha ulike uttrykk.....	5
2.2	Skolens felles forståelse av relevante begreper.....	5
2.3	Presiser elev- og læringssyn som driver skolens praksis.....	5
2.4	Skolen må bygge planen på et fellesskapsorientert mobbesyn.....	6
2.5	Hvordan skolen ivaretar de 5 grunnleggende faktorene for et trygt og godt skolemiljø	6
3.	Medvirkning	7
3.1	Beskrivelse av hvordan elevene medvirker i planlegging og gjennomføring av tiltak. 7	
	<ul style="list-style-type: none">Hver klasse lager egne klasseromsregler så elevene får eierskap til reglene. Reglene bør samsvare med skolens regler og elevene skal involveres i arbeidet. Skolemiljøteamet foreslår følgende måter å gjøre dette på:	7
3.2	Beskrivelse av hvordan de ansatte medvirker i planlegging og gjennomføring av tiltak. 8	
3.3	Beskrivelse av hvordan skolen involverer skolens rådsorganer og utvalg i arbeidet med trygt og godt skolemiljø.	8
3.4	Beskrivelse av hvordan skolen informerer ansatte, foresatte og elever om innholdet i kap. 12.....	9
4.	Skolens evaluering av skolemiljøarbeidet.....	9
5.	Årshjul.....	10
5.1	Elevundersøkelser og trivselsundersøkelse	10
5.2	Helsesøster, sosiallærer og ledelse drøfter ukentlig elevsaker i skolemiljøteam.....	10
6.	Skolens systematiske arbeid for å fremme et trygt og godt skolemiljø.....	11
6.1	Tiltak som fremmer trygt og godt skolemiljø på skolenivå, når de gjennomføres, og hvem som er ansvarlig.	12
6.2	Tiltak som fremmer trygt og godt skolemiljø på klasse/trinn-nivå, når de gjennomføres, og hvem som er ansvarlig.	12
6.3	Tiltak som fremmer trygt og godt skolemiljø på individnivå, når de gjennomføres, og hvem som er ansvarlig.	14

7.	Skolens systematiske arbeid for å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø	16
7.1	Rutiner skolen har for å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø, og hvem som er ansvarlig.	16
	Tilsyn/ utevakt	16
7.2	Beskrivelse av hvordan skolen skaffer seg oversikt over særskilt sårbare elever.17	
7.3	Skolens systematiske arbeid med å følge med på skolemiljøet.....	17
7.4	Beskrivelse av hvordan skolen følger opp resultatene fra Elevundersøkelsen.18	
8.	Håndtere brudd på retten til trygt og godt skolemiljø (§ 12-4/5).....	18
8.1	Beskrivelse av hvordan skolen sikrer at ansatte har en felles forståelse av hva som utløser aktivitetspliktene 2-5.....	19
8.2	Skolens rutiner for å gripe inn + hvordan man dokumenterer. (Rundskriv – gripe inn)	19
8.3	Skolens rutiner for å varsle (rektor + skoleeier) + hvordan man dokumenterer.	19
8.4	Skolens rutiner for å undersøke + hvordan man dokumenterer.	19
8.5	Skolens rutiner for å utarbeide tiltak til aktivitetsplan/tiltaksplan.....	19

1. Skolens visjon/mål for et trygt og godt skolemiljø

Retten til eit trygt og godt skolemiljø (12-2))

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring.

Vårt skolemiljø skal være preget av et godt psykososialt miljø, fritt for krenkelser. Sagene skole skal bidra til utvikling av toleranse, samhold og sosial ferdigheter. Vi skal vektlegge verdier som likeverd, mangfold og respekt. Vi skal møte elevene våre med varme, inkludering og legge vekt på gode relasjoner mellom elever og mellom lærer – elev. Elever og foresatte som tar kontakt med oss skal bli tatt på alvor med sine opplevelser.

Skolen skal støtte og bidra til elevenes sosiale læring og utvikling gjennom arbeid med fagene og i skolehverdagen for øvrig. (Overordnet del 2.1)

Elevens identitet og selvbilde, meninger og holdninger blir til i samspill med andre. Sosial læring skjer både i undervisningen og i alle andre aktiviteter i skolens regi. Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. I det daglige arbeidet spiller derfor elevenes faglige og sosiale læring og utvikling sammen.

Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle.

(Overordnet del 3.)

Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. Føler elevene seg utrygge, kan det hemme læring. Trygge læringsmiljøer utvikles og opprettholdes av tydelige og omsorgsfulle voksne, i samarbeid med elevene. De ansatte på skolen, foreldre og foresatte og elevene har sammen ansvar for å fremme helse, trivsel og læring, og for å forebygge mobbing og krenkelser.

Merk: Skolemiljø omfatter det fysiske miljøet, det psykososiale miljøet og læringsmiljøet.

1.1 Skolens visjon/mål for skolemiljøet.

Alle elever skal oppleve et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring for alle (LK-20, pkt. 3.1). Elevene skal oppleve tilhørighet og være inkludert i læringsmiljøet.

2. Skolens felles forståelse og holdninger

Skolen skal gjennomføre en prosess som sikrer at alle har en felles forståelse av relevante begreper som for eksempel mobbing, krenkelser, utenforskap, nulltoleranse, slik at skolen vet hva de skal følge med på, og er i stand til å ta elevenes subjektive opplevelse på alvor.

Det er individets subjektive opplevelse av skolemiljøet som er viktig, og det er de voksnes ansvar å ta den opplevelsen på alvor. Ingen kan kreve at andre skal tåle å bli krenket. At en selv tåler mye, gir ingen rett til å ignorere den urett andre utsettes for. Vi på skolen arbeider for at alle voksne skal ha en felles forståelse for hvordan vi forstår elevenes opplevelse av skolemiljøet.

2.1 Krenkende ord og handlinger kan være så mangt og ha ulike uttrykk.

Skolen presiserer at krenkelser omhandler rasisme, seksuell trakassering og andre hatefulle ytringer, knyttet til religion, livssyn, legning/leveform eller funksjonsevne.

2.2 Skolens felles forståelse av relevante begreper.

Krenkende atferd kan ha ulike uttrykk:

- Uthengning
- Baksnakking og spredning av løgner
- Vold og fysiske overgrep
- Ødelegging og stjeling av ting
- Trusler og tulletrusler
- Ironi, sarkasme
- Stemmeleie og herming
- Kroppsspråk
- Slutte å prate når en elev kommer til
- Kallenavn som er negativt ment
- Kjefting, gi ordre og bestemme
- Stadig negativ omtale, kommentarer og erting
- Systematisk avvising eller sletting av en som internettvenn
- Varianter av utestenging: Blir ikke ringt til eller kontaktet, mens alle andre samles
- Negative blikk og grimaser

2.3 Presiser elev- og læringssyn som driver skolens praksis.

På Sagene skole skal alle ansatte ha et grunnleggende positivt elevsyn der vi fokuserer på at alle elever vil hvis de kan. Det er derfor viktig for oss å legge til rette for at alle elever opplever mestring gjennom tilpassede, differensierte og varierte arbeidsoppgaver.

Sagene skole skal også være en trygg og inkluderende læringsarena som fremmer helse, trivsel og læring for alle elever i læringsfellesskapet. Elevene skal derfor møte voksne som viser interesse, er omsorgsfulle og kompetente i møte med alle elever. Vi tror at barn som ikke har det bra og trives på skolen, ikke er like mottakelige for læring. Det er derfor viktig for oss at alle ansatte bryr seg om elevene på en slik måte at det bidrar til at elevene blir inkludert i fellesskapet.

Vårt elevsyn skal preges av å se "hele" eleven, og vi prioriterer derfor å bruke tid på tverrfaglig samarbeid med ulike tilbud i bydelen som f.eks. Ung Jobb, sommerjobb, fritidsklubbene og ulike ungdomstiltak. Gjennom etablerte samarbeidsarenaer skal ulike aktører (pedagoger, assistenter, ledere, sosiallærere, helsesykepleiere og AKS-ansatte), arbeide for økt tilhørighet og mestring for elevene, faglig og sosialt. Elevenes kunnskaper og erfaringer om eget liv skal

være sentralt i skolens miljøarbeid og elevens stemme skal bli hørt i viktige saker som angår dem. For at vi skal lykkes med dette arbeidet er det svært viktig for oss med et godt samarbeid med foresatte. Som ansatte på Sagene skole må vi jobbe for å utvikle et godt tillitsforhold til hjemmet, slik at vi og foresatte har samme forståelse av hva som skal til for at elevene har det bra.

Gjennom elevmedvirkning skal elevene kunne påvirke egen læring og sin skolehverdag. Relasjonene mellom elever og ansatte på skolen og i AKS skal styrkes gjennom felles aktiviteter, hyppig dialog og samtaler der elevene blir sett og hørt. Elevene skal medvirke i sin egen læringsprosess gjennom å delta i drøftinger i fellesskapet om både innhold, arbeidsmåter og vurdering. Elevstemmen skal også komme til uttrykk gjennom barnemøter på AKS, elevrådet, ledermøter, driftsstyret og FAU-møter. Gjennom planlagte elevsamtaler, god dialog og tilpasset opplæring i fellesskapet skal elevene oppleve tillit og tilhørighet, og elevmedvirkning ivaretas.

2.4 Skolen må bygge planen på et fellesskapsorientert mobbesyn.

Fellesskapsorientert mobbesyn:

«Mobbing av barn og unge er handlinger fra voksne og/eller barn og unge som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull deltaker i fellesskapet og muligheten til medvirkning.»

(Helgeland & Lund 2020)

2.5 Skolen ivaretar de 5 grunnleggende faktorene for et trygt og godt skolemiljø på denne måten:

Punktene i modellen kan forstås som en visualisering av hvordan man jobber fellesskapende med skolemiljøet på ulike måter.

Sagene skole arbeider med inkludering og tilhørighet til skolemiljøet gjennom systematisk arbeid med fellesskapende didaktikk. Begrepet retter oppmerksomhet mot hvordan undervisnings mål, metoder og innhold kan ha både en forbyggende og styrkende effekt på utviklingen av en fellesskapskultur gjennom undervisning.

Gjennom å løse oppgaver sammen, få ansvar, fordele ansvar, utforske og meningsforhandle om informasjon, opplevelser og handlinger kan gode fellesskapsopplevelser oppstå. Aktiv deltakelse mot et felles mål med mulighet for mestring alene og sammen kan skape samhørighet, og gi en opplevelse av å være en betydningsfull person i og for fellesskapet. De du løser oppgaver sammen med, reflekterer sammen med, og strever litt sammen med i både enighet og uenighet, for deretter å komme ut av det sammen med i mestring, er det mindre sjanse for at du utsetter for krenkelser som mobbing (Plauborg, 2011).

Ambisjonene der fellesskapende didaktikk styrer undervisningen, er aktiv deltakelse i undervisningen for alle. Da må undervisningen tilrettelegges og tilpasses elevene, med et ekstra skråblikk på de som strever med å finne sin plass i fellesskapet. Når fellesskapende didaktikk blir argumentert inn i arbeidet mot mobbing er det også fordi forskningen viser at i de klasser der det er fellesskapende aktiviteter som preger læreprosessen, er det økt trivsel og mindre mobbing (Eriksen & Lyng, 2018).

3. Medvirkning

3.1 Beskrivelse av hvordan elevene medvirker i planlegging og gjennomføring av tiltak.

- Elevrådet har trivsel og mobbeforebygging på dagsorden
- Elevrådslederne på 4.-7.trinn og 8.-10.trinn sitter i Skolemiljøutvalget og har dermed direkte innflytelse på saker som angår skolemiljøarbeidet
- Elevrådslederne på 8.-10.trinn deltar i ledermøter med skolens ledelse en gang i måneden
- Elevrådslederne på 8.-10.trinn sitter i skolens Driftsstyre og er dermed med på å vedta skolens strategiske plan
- Elevene i de ulike klassene kommer med innspill til elevrådet om det psykososiale miljøet ved skolen
- Hver klasse lager egne klasseromsregler slik at elevene får eierskap til reglene. Reglene bør samsvare med skolens regler og elevene skal involveres i arbeidet. Skolemiljøteamet foreslår følgende måter å gjøre dette på:
 - Henge reglene synlig i klasserommene/basene
 - Elevene lager tipsplakater som henger synlig i klasserommet

- Prate om reglene i samlingsstund, klassemøter/elevsamtaler/basemøter og tydeliggjøres daglig
- Månedlige klassemøter drøfter om reglene overholdes og om de virker

3.2 Beskrivelse av hvordan de ansatte medvirker i planlegging og gjennomføring av tiltak.

Skolens ansatte er deltakende i planlegging og gjennomføring av ulike tiltak gjennom hele skoleåret. Dette gjelder både forebyggende tiltak, samt tiltak som settes i gang dersom det avdekkes at en elev opplever at skolemiljøet ikke er trygt og inkluderende:

- Sagene skole har et internt team som består av helsesykepleiere, miljøterapeut, sosiallærere og skolens ledelse. I skolemiljøteamet jobber vi forebyggende med igangsetting og evaluering av tiltak på hele skolen.
- Alle pedagoger planlegger og gjennomfører elevsamtaler ut fra gitte kriterier for samtalen
- Alle pedagoger gjennomfører også elevsamtaler kontinuerlig ut fra behov
- Alle kontaktlærere planlegger og gjennomfører to utviklingssamtaler i løpet av skoleåret. Ved behov blir også faglærer/ressurslærer med på disse samtalen.
- Alle pedagoger deltar i ulike komiteer som har fokus på fellesskapende aktiviteter
- Alle pedagoger deltar i ulike arbeidsgrupper som har fokus på kompetanseutvikling innenfor forskjellige temaer skolen har behov for kompetanseutvikling i
- Alle pedagoger deltar på ukentlige møter (fellestid) der fokuset er å drive systematisk pedagogisk utviklingsarbeid
- Alle ansatte er med på å planlegge, gjennomføre og evaluere fellesskapende arrangementer (se eget årshjul under punkt 5.2).
- Ved behov for tiltak etter undersøkelser av en skolemiljøsak, er aktuelle pedagoger sentrale i å utarbeide en aktivitetsplan med målrettede tiltak på individ, - gruppe og skolenivå.

3.3 Beskrivelse av hvordan skolen involverer skolens rådsorganer og utvalg i arbeidet med trygt og godt skolemiljø.

- FAU har trivsel og skolemiljø fast på dagsorden.
 - FAU skal informere foresatte om deres arbeid med skolemiljø og trivsel

- Foresatte gjøres kjent med nettsiden til Oslo kommune, der man kan finne informasjon om hvordan man går fram dersom man opplever krenkelser i skolen. Nettstedet nullmobbing.no kan også benyttes.
- FAU arrangerer internasjonal matfest hver høst, og samarbeider med lærerkomite om bidrag fra foresatte på Uke 6 og skoleballet for u.trinn.
- SMU (Skolemiljøutvalget) medvirker til å utforme tiltak som fremmer et godt og inkluderende skolemiljø.
- Helseesykepleierne på b.trinn og u.trinn med årlige innsatser på de ulike trinnene
- PPT- kontakt på ungdom- og barnetrinn
- BUP – kan involveres og medvirke i samtlige trinn på skolen
- Barnevernet -med månedlig drøftingsmøter
- Politiet: to politikontakter i bydel Sagene, kan kontaktes ved behov
- Innsatsteam fire ganger i skoleåret (herunder fritidsklubber)
- UngSamvirke med tanke på å rekruttere ungdommer inn i arbeid/jobb
- Oslohjelpe
- Robust
- Ungdomstiltakene i bydelen

3.4 Beskrivelse av hvordan skolen informerer ansatte, foresatte og elever om innholdet i kp. 12.

Aktivitetsplikten (Opplæringslovens kapittel 12) er en måte å sikre at ansatte på skolen aktivt følger med på om elevene har det godt på skolen, og at rektor blir varslet dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen.

- Ansatte blir informert og involvert om innholdet i kapittel 12 i skolens planleggingsuke ved oppstart nytt skoleår, pedagogisk utviklingstid, på storsteam (avdelingsvise møter) og på teamtid
- Foresatte blir informert om innholdet i kapittel 12 på skolens foreldremøter og på skolens hjemmeside. Dersom en elev er involvert i en skolemiljøsak, blir foresatte informert og involvert ytterligere
- Elevene blir informert om sine rettigheter i kapittel 12 ved oppstart av et nytt skoleår. Dette arbeidet gjøres i sammenheng med arbeidet rundt Smart Oppvekst og klassens læringsmiljø.

4. Skolens evaluering av skolemiljøarbeidet

Skolens miljøteam (skolemiljøteamet) evaluerer fortløpende arbeidet med skolemiljøet. I skolemiljøteamet sitter sosiallærerne, miljøterapeut, helseesykepleierne og ledelse. Skolemiljøteamet har ukentlige møter der man har fokus på å jobbe forebyggende og fortløpende evaluerer igangsatte tiltak. Mot slutten av hvert semester gjennomfører

skolemiljøteamet et eget evalueringsmøte for å se på tiltak og gjennomføring av disse i semesteret som har gått.

5. Årshjul

5.1 Elevundersøkelser og trivselsundersøkelse

- Årlige elevundersøkelser (to stk) på alle trinn og klasser
 - Teamene går gjennom resultatene og reflekterer over funnene
 - Avdekking av mobbing eller krenkende atferd, skal utløse en aktivitetsplan
- Kontaktlærer gjennomfører sosiogram i hvert semester i klassene der elevrelasjoner blir kartlagt.

5.2 Helsesøster, sosiallærer og ledelse drøfter ukentlig elevsaker i skolemiljøteam.

- Bidra til at tiltak kan settes inn på et lavest mulig nivå før aktivitetsplan lages
- Bidra til støtte for kontaktlærer og være "laget rundt eleven".
- Drøfte varsel om skolemiljø og mulige tiltak som kan løse problemet

Årshjul for kartlegging av trygghet og trivsel				
B A N K I N G T I	Måned	Trinn	Undersøkelse	Oppfølging
	August/september	1-10	Foreldremøter	
	September/Oktober	1-10	Sosiogram i alle klasser	Info til foresatte
	Oktober	1-10	Trinngjennomgang	
	November	1-10	Elevundersøkelsen 1-4 Trivselsundersøkelsen 5-10	Teamtid, skolemiljøteam
	Februar	1-10	Foreldremøte (info om Elevundersøkelsen 1-4 og Trivselsundersøkelsen 5-10-Udir) Sosiogram i alle klasser	Info til foresatte
	Mars	1-10	Trinngjennomgang	

M E	April	1-10	Intern undersøkelse (om elevenes trivsel, trygghet og tilhørighet)	Info til foresatte
	Mai			
	Juni			

Oversikt over skolens planlagte, fellesskapende aktiviteter:

- Systematisk arbeid med «SmartOppvekst» på alle skolens trinn
- Juleball for ungdomstrinn
- Sangsamlinger på alle avdelinger
- Elevparade hvor skolens mangfold markeres
- Sagene Grand Prix
- Høstmarked
- LiveAid
- Vesle-Sagene; leirskole for utvalgte trinn
- Fellesskapende juleaktiviteter i desember
- Matfest i samarbeid med FAU
- Skolen er med i trivselsprogrammet og er en trivselslederskole. Skolen har en TL-ansvarlig som følger opp trivselslederprogrammet
- Nærværsskole og tiltak for å forebygge fravær
- Den kulturelle skolesekken
- Tverrfaglig uke der klassene deles opp på tvers av trinn og paralleller. Fokus på lekbasert undervisning med temaer som vennskap, respekt, samhandling og moro.
- Skolen oppfordrer til at det arrangeres en til to sosiale sammenkomster i klassene hvert skoleår for elever, foresatte og lærerne
- Aktivitetsdager fordelt på de ulike avdelingene

6. Skolens systematiske arbeid for *å fremme* et trygt og godt skolemiljø

Et trygt og godt skolemiljø er mer enn fravær av mobbing og andre negative faktorer. Skolen skal arbeide kontinuerlig for *å fremme* elevenes helse, inkludering, trivsel og læring. Dette gjøres ved å arbeide systematisk med å fremme faktorer som gir et positivt skolemiljø for elevene.

Skolen ser sosial og faglig læring i en sammenheng der elevens identitet og selvbilde, meninger og holdninger blir til i samspill med andre. "Sosial læring skjer både i undervisningen og i alle andre aktiviteter i skolens regi. Faglig læring kan ikke isoleres fra sosial læring. I det daglige

arbeidet spiller derfor elevenes faglige og sosiale læring og utvikling sammen.» Skolen jobber kontinuerlig for å fremme elevenes helse, inkludering, trivsel og læring. Dette gjøres ved å arbeide systematisk med å fremme faktorer som gir et positivt skolemiljø for elevene. Vi gjør dette på følgende måte:

6.1 Tiltak som fremmer trygt og godt skolemiljø på skolenivå, når de gjennomføres, og hvem som er ansvarlig.

Det oppstår en rekke hendelser i løpet av skoledagen som de voksne må bistå elevene i å løse. Det kan være mindre eller mer alvorlige konflikter, og alvorlighetsgraden øker med alderen og ut ifra hvordan konflikten påvirker den/ de andres opplevde trygghet og psykososiale miljø. Hvordan vi forstår situasjonen er avgjørende for de handlingsstrategiene vi velger å ta i bruk. Som ansatte i skolen krever dette at vi har utviklet og er i stand til å utvise et godt profesjonelt skjønn og samtidig kontrollere våre egne følelser i håndteringen av elevene.

Se punkt 5.2 for århjul med oversikt over tiltak.

6.2 Tiltak som fremmer trygt og godt skolemiljø på klasse/trinn-nivå, når de gjennomføres, og hvem som er ansvarlig.

Planlegging av undervisning som forebyggende tiltak

Enkelte elever krever at vi er spesielt oppmerksomme på måten vi planlegger og organiserer for læring. Det er derfor viktig å:

- Planlegge for faglig mestring. Tilpassede oppgaver på elevens nivå (uten at eleven eller andre oppfatter det som nivådeling) forebygger stressreaksjoner.
- Være oppmerksomme på at gruppearbeid kan være en utfordring for sårbare elever. Det vil kreve tett oppfølging av voksne som sikrer god struktur, utvalgte samarbeidspartnere og fokus på læringsprosesser og mestringsopplevelser.
- Være oppmerksomme på at forutsigbarhet i organisering, utvetydige beskjeder og få relasjoner (elever og voksne) å forholde seg til kan virke dempende for stressnivået for sårbare elever.
- Ha en plan (plan B) ved fravær av ansatte med relasjonsansvar/ betydningsfulle andre.
- Utarbeide gode støttesystemer på trinnet for å sikre at eleven ivaretas av voksne med relasjonsansvar/ betydningsfulle andre i vanskelige situasjoner (f.eks. å ha oversikt over hvem som er i undervisning og hvem som er tilgjengelig til å bistå hvis det må ringes etter hjelp).

- Ledelse og sosiallærere deltar ukentlig på teamtid med sin avdeling, for å kunne være tett på i planleggingfasen både med tanke på faglig og sosial læring. På teamtid snakker vi også om elevsaker som det er naturlig å ha fokus på pga f.eks bekymringer rundt fravær og/eller sosiale utfordringer.

50% Sosial og emosjonell læring + 50% faglig læring = 100% læringsøkt

Faglig, sosial, emosjonell og kognitiv læring henger sammen. En god læringsøkt er kjennetegnet ved:

- Aktiviteter som treffer og faglig utbytte.
- Åpne og rike spørsmål og oppgaver.
- At den motiverer for læring, startoppgaver som engasjerer og å skape begeistring for det elevene skal lære.
- Visuell støtte (vi lærer best når vi kombinerer flere sanser/ multimodalitet).
- Gode eksempler, modellering.
- At den bygger på og sjekker førforståelse.
- Aktiv bruk av ulike strategier: Meta- kommunisere om læring.
- Avrunding av timen: faglig og sosial oppsummering.
- Ryddetid (modellere orden og gi veiledning).

Andre viktige momenter i arbeidet med læringsmiljø

- Elevmedvirkning/ elevstemme og involvering. Bli sett, hørt og anerkjent.
- Ha høye og tydelige forventninger. Autoritativ klasseledelse.
- Trygge og inkluderende læringsmiljøer som fremmer faglig og sosial læring. Trygt å prøve, trygt å feile.
- Pedagogisk, metodisk, organisatorisk og ressursmessig tilpasning til elevens særskilte behov.
- Fra reaktiv til proaktiv.

- Overordna mål om at elevene skal lære å lære.
- Lærernes faglige/pedagogiske kompetanse og relasjonelle ferdigheter skal vektlegges og prioriteres. Ved oppstart skal tradisjonelle skolefaglige gjøremål være underordnet relasjonsbyggende tiltak. (God læringsstøtte er relasjonsbyggende. Dvs. faglig, emosjonell og sosial støtte, tilpasset undervisning og god tilbakemeldingspraksis.)
- Finne veier inn til læring. Bygge stillas rundt alle elever (J. Bruner/ L. Vygotsky: den proximale utviklingssonen), vektlegge motiverende faktorer og utforske elevenes interesseområder. Jakte på det positive (framskritt).
- Alle kan lære: Skape en prosessorientert og mestringsorientert læringskultur (gå bort fra en prestasjonsorientert kultur).
- «Et gyldig vi». Et sterkt fellesskap der motsetninger er en styrke.

«I arbeidet med å utvikle et inkluderende og inspirerende læringsmiljø skal mangfold anerkjennes som en ressurs» – Overordnet del LK20

- Det finnes ikke vanskelige barn, bare barn som har det vanskelig. Vi må lete bak atferd.

6.3 Tiltak som fremmer trygt og godt skolemiljø på individnivå, når de gjennomføres, og hvem som er ansvarlig.

Elevene gjør det bra hvis de kan er forankret i et gjensidig påvirkende læringsperspektiv og gir et metodegrunnlag ut ifra nyere hjerneforskning og utviklingspsykologi der læring foregår i samspillet mellom individuelle og kontekstuelle betingelser (sosiale faktorer). Det er dette utsagnet som er ledende for skolens forebyggende arbeid.

Daglige strategier som fremmer inkludering

- God gruppeledelse (god timing, passe tempo, gode beskjeder og klok korrigerings).
- Møte elevene med høflighet, vennlighet, tillit og respekt.
- Bruk navn og smil mye.
- Anerkjennende kommentarer.
- Bemerk forsøk og fremgang.
- Vise interesse for elevenes liv utenfor skolen (livsverden).

- Sårbare elever trenger dette mest.
- Bruk humor, men varsomt.
- La elevene få høre at du bryr deg.
- Vektlegg muligheter og vekst for alle, let etter fremgang.
- Åpne, rike oppgaver.
- Møte svar klokt.

«Å lete bak atferd» kan handle om:

- Usikkerhet.
- Forsto ikke oppgaven eller noen ord.
- Tidligere dårlige erfaringer.
- Manglende tro på egen mestringsevne.
- Redsel for å mislykkes (og bli avslørt av andre).
- Enklere å lykkes som «klovn».
- Eller vi voksne misforstod ...
- Omstendigheter omkring barnet som påvirker (heller enn i).
- Samspillutfordringer.
- Logiske forklaringer for barnet som vi ikke ser ...

Den "lille elevsamtalen" eller "banking time"

- Små korte møter som læreren tar initiativ til for å gi elevene positive tilbakemeldinger og hjelpe dem til å mestre forventninger.
- Formål bør være å skape trygghet og søke etter elevstemmen.
- «Å lete bak atferd».
- Åpen og ikke-dømmende dialog mellom ansatt og elev

7. Skolens systematiske arbeid for å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø

Skolen skal arbeide systematisk for å minske risikoen for at utenforskap og krenkelser forekommer.

7.1 Rutiner skolen har for å forebygge brudd på retten til et trygt og godt skolemiljø, og hvem som er ansvarlig.

På Sagene skole er vi opptatt av å jobbe etter prinsippet om at alle ansatte har en fast og kontinuerlig plikt til å følge med på om elevene har det trygt og godt, og at de aktivt skal gjøre en innsats for å avdekke mobbing. Det er skolens ledelse, gjennom sine rutiner, som skal sørge for at plikten blir ivare tatt.»

Tilsyn/ utevakt

- Storefri er delt mellom 1.- 4. trinn og 5.- 10. trinn
- Tilstrekkelig antall voksne som angitt i inspeksjonsplanen
- De voksne bærer gule vester
- De voksne skal veilede og støtte TL-elevne, alle voksne må få opplæring i aktivitetene
- Man skal være oppmerksom og lydhør overfor elever
- Alle voksne skal tilstrebe lik praktisering av regler
- Ledelsen gjennomgår felles rutiner i personalet slik at vi får lik praktisering av regler hos alle

Temadager/annerledesdager

- Komiteene involverer arbeidsgruppene i planlegging og gjennomføring av temadager og annerledesdager
- Felles oppstart og felles avslutning på temauker (kan være fysisk eller digitalt)
- Legge til rette for aktiviteter på tvers av trinn i temauker
- Sørge for å dele informasjon med ansatte i en felles kanal
- Planlegge for bemanning, voksentetthet og ansvarsområder
- Sørge for en godt planlagt og "stram" regi rundt innhold, kjøreplan og logistikk for annerledesdager og temadager (ta høyde for eventualiteter som fravær etc)
- Visualisere planer slik at det er synlig for alle
- Legge til rette for å trygge yngre barn ved å gi eldre barn oppdrag (eks 10.trinn hjelper 1.-4.trinn)
- Sørge for at det er lærere fra alle trinn representert i eventuelle aldersblandede grupper (trygge voksne gir trygge barn)
- Øve på planen for annerledesdag/temadag i forkant av selve gjennomføringen

- Tydelige forventninger til alle involverte (både ansatte og elever)

Rutiner for overganger

- Garderobe, friminutt, trappeløp, mellom klasserom, skole/aks, skolestart/skoleslutt

Rutiner for oppstart nye elever

- Telefonisk kontakt med foresatte når søknad om skolebytter kommer inn. Ansvar: Kontoret
- Oppstartsmøte med foresatte, elev, sosiallærer (evt miljøterapeut) og leder. Ansvar: Sosiallærere
- Vurdere elevenes behov for en trygg og god oppstart (hospitering, tilrettelagte timeplaner, avklaring rundt eksterne samarbeidspartnere som BUP, barnevern etc) Ansvar: Sosiallærere
- Informasjon til alle berørte parter (forkontor, IKT-ansvarlig, ansatte, helsesykepleiere). Ansvar: Sosiallærere
- Sikre at elev/foresatt har møtt kontaktlærer enten i oppstartsmøtet eller i et eget møte. Ansvar: Sosiallærere
- Sikre at den nye eleven får en fadder eller to i gruppa eleven skal følge. Ansvar: Sosiallærere og kontaktlærere
- Informasjon til elever og foresatte i den aktuelle klassen. Ansvar: Kontaktlærere

Rutiner for nærvær

- Skolen følger egen plan for nærværarbeid pr 2025. Se denne planen for detaljer.

7.2 Beskrivelse av hvordan skolen skaffer seg oversikt over særskilt sårbare elever.

- Se punkt 5, "Årshjul kartlegging av trygghet og trivsel"
- Se egen plan for nærværarbeid
- Skole/hjem-samarbeid – sørge for at informasjon foresatte besitter deles med ansatte på skolen (tema på foreldremøter – foresatte må oppfordres om å ta kontakt med skolen dersom det er viktige endringer i et barns hjemmeforhold/livssituasjon)

7.3 Skolens systematiske arbeid med å følge med på skolemiljøet (første delplikt 12-4).

Beskrivelse av hvilke undersøkelser/aktiviteter skolen gjennomfører systematisk for å skaffe seg informasjon om elevenes opplevelse av skolemiljøet.

- Elevsamtaler og utviklingssamtaler to ganger i løpet av skoleåret (høst og vår)
- Praktisere "Åpen-dør-politikk" der elever oppfordres til å ta kontakt dersom det er noe de har noe på hjertet (lav terskel for å ta kontakt)
- Se punkt 5, "Årshjul kartlegging av trygghet og trivsel"

7.4 Beskrivelse av hvordan skolen følger opp resultatene fra Elevundersøkelsen.

- Resultatene fra elevundersøkelsen gjennomgås i pedagogisk utviklingstid, storteam og på trinnenenes teamtider
- Vi reflekterer rundt aktuelle tiltak i nevnte fora og vurderer eventuelle innstramminger/endringer som kan gjøre noe med trygghet og trivsel for elevene (eks nye rutiner, sosiale arrangementer, økt inspeksjon etc)

8. Håndtere brudd på retten til trygt og godt skolemiljø (§ 12-4/5)

Skolens aktivitetsplikt

5 delplikter:

Delplikt 1 (Følge med) er kontinuerlig og gjelder alle ansatte. Å følge med er en nødvendig aktivitet for å avdekke, og er derfor en del av skolens forebyggende arbeid. De andre delpliktene utløses av kjennskap til, eller mistanke om.

-På Sagene skole bruker vi sosiogram to ganger i året på alle trinn for å kartlegge elevenes relasjoner (høst og vår).

-På Sagene gjennomfører vi minimum to årlige elevundersøkelser i hver klasse for å kartlegge elevenes opplevelse av skolemiljøet.

-På Sagene brukes planlagte elevsamtaler for alle elever gjennom året og i forkant av utviklingssamtalen. Disse samtalene skal dokumenteres (min.2 samtaler pr. elev med kontaktlærer)

-På Sagene har vi to årlige trinngjennomganger der vi kartlegger elevenes faglige og sosiale mestring

-På Sagene gjennomfører vi et aktivt tilsyn i tråd med inspeksjonsplan og rutiner for tilsyn.

8.1 Beskrivelse av hvordan skolen sikrer at ansatte har en felles forståelse av hva som utløser aktivitetspliktene 2-5.

- Aktivitetspliktene gjennomgås i skolens pedagogiske utviklingstid og ved oppstart av nytt skoleår
- Ledelsen sikrer at alle ansatte har lest handlingsplanen og forstår hva aktivitetsplikten gjelder. Dette gjøres i ulike fora på skolen (teamtid, storteam, samarbeidsmøter på Aktivitetsskolen)
- Ledelsen legger til rette for refleksjon rundt aktivitetspliktens innhold ved å forske på ulike begreper som f.eks. nulltoleranse, mobbing, krenkelse, inkludering, tilrettelegging etc. Dette gjøres også i ulike fora på skolen.

8.2 Skolens rutiner for å gripe inn + hvordan man dokumenterer. (Rundskriv – gripe inn)

- På Sagene stopper vi krenkende adferd ved å gripe inn i situasjoner. Om nødvendig må vi gripe inn fysisk og bruke nødretten/nødverge i tråd med anbefalt metode lært på kurs.
- På Sagene har vi nulltoleranse for negative ytringer, verbale krenkelser og trusler. Vi griper inn ved å korrigere elever og involvere foresatte om nødvendig.
- Situasjonene blir dokumentert i elevkanalen SAG-T-ELEVOPPFØLGING i Teams i egne skjemaer

8.3 Skolens rutiner for å varsle (rektor + skoleeier) + hvordan man dokumenterer. (Rundskriv – varsle)

- På Sagene varsler vi alltid rektor ved mistanke eller bekymring for elevers skolemiljø. Dette gjøres via egen applikasjon i portalen.
- Rektor vil sørge for at saken tas opp i skolemiljøteamet og at undersøkelser starter.
- Situasjonene blir dokumentert i egne oppfølgingskjemaer.

8.4 Skolens rutiner for å undersøke + hvordan man dokumenterer. (Rundskriv – Undersøke)

- Vi bruker varierte metoder for å undersøke saker. Se under punkt 1 over.
- I tillegg til disse metodene kan observasjon av undervisning og overganger og friminutt, innspill fra foresatte og bruk av elevlogg være relevante kilder i informasjonsinnhenting

8.5 Skolens rutiner for å utarbeide tiltak til aktivitetsplan/tiltaksplan. (Rundskriv – tiltak)

- Ved behov for tiltak for å løse skolemiljøsaker vurderes alltid elevens beste i forhold til hvilke problem som skal løses. Det vurderes tiltak på ulike nivå: Individrettede tiltak, tiltak for gruppe/klasse, og tiltak på systemnivå/skole.

8.6 Beskrivelse av hvordan skolen jobber med gjenopprettende prosesser når tilliten er brutt mellom elev-elev, lærer-elev, skole-foresatte.

- Sikre at alle berørte parter får sin stemme hørt og forklart sin side av saken (så lenge dette er nødvendig). Dette gjøres i samarbeid med en tillitsperson den berørte stoler på
- Gjennomføre gjenopprettende samtaler med elev, foresatte, sosiallærer og ledelse til stede og involvere de berørte partene dersom de selv ønsker dette (eks; ta hensyn til maktforholdet mellom elev/lærer). Den som har utøvd krenkelsen skal man alltid ha en gjenopprettende samtale med (foresatte skal involveres)
- Noen ganger har vi gjenopprettende samtaler der også andre instanser er involvert (f.eks. forebyggende politi)
- Skolen, som den profesjonelle part, skal alltid initiere gjenopprettende samtaler med foresatte dersom tilliten mellom skole-foresatte er brutt

8.7 Skolens rutiner for å følge opp og evaluere igangsatte tiltak

- Tiltakene i en aktivitetsplan må evalueres kontinuerlig i perioden der aktivitetsplanen er aktiv. Dette gjøres ved daglige observasjoner, referatførte elevsamtaler til faste tidspunkt, samt at man gjennomfører samtaler med involverte ansatte og foresatte. Ansvar for dette ligger hos sosiallærer.
- Vi har som mål at gode tiltak i en aktivitetsplan skal implementeres som en naturlig del av skolemiljøarbeidet også etter at Aktivitetsplanens periode er over.
- En Aktivitetsplan avsluttes ikke før både skole, elev og foresatte er enige om at man har oppnådd trygghet, trivsel og inkludering for den aktuelle eleven.